

Waterbeheerplan 2010-2015

Waterschap Rivierenland

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau
van het milieueffectrapport**

17 maart 2008 / rapportnummer 2050-24

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het Waterschap Rivierenland heeft het voornemen om een nieuw Waterbeheerplan vast te stellen, waarin het waterbeheer voor de periode 2010-2015 wordt bepaald. Het Waterbeheerplan vormt het kader voor activiteiten en/of maatregelen ten aanzien van de onderwerpen waterkering, watersysteem en waterketen. Omdat voor het Waterbeheerplan, vanwege gevolgen voor Natura 2000-gebieden, mogelijk een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet nodig is, wordt voor de vaststelling van het plan de procedure van de milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) gevolgd.¹

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER).² Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als het MER niet voldoende informatie biedt over onderstaande punten.

Integrale benadering

Het Waterbeheerplan wordt gevoed vanuit verschillende invalshoeken:

- vanuit zogenaamde “gebiedsprocessen” voor de verschillende waterthema’s (waterveiligheid, -kwantiteit, -kwaliteit, ecologie);
- vanuit beleidskaders op Europees, nationaal en provinciaal niveau;
- vanuit het eigen beleid van het waterschap.

Gebruik het plan-MER om de doelen en maatregelen die hieruit voortvloeien te integreren tot een beheervisie voor het Waterbeheerplan. Gebruik deze visie om waterdoelen en -opgaven te bundelen en de koers om die doelen te bereiken te motiveren. Daarbij spelen Natura 2000-gebieden een belangrijke rol.

Vergelijking van alternatieven

De meeste keuzes voor maatregelen zijn op basis van de gebiedsprocessen reeds gemaakt. De vergelijking van alternatieven beperkt zich daarom tot het zoeken naar een “optimalisatievariant”. Houdt bij ontwikkeling van deze variant rekening met de volgende invalshoeken:

- keuzes die vanuit milieuoogpunt beter zijn;
- openstaande dilemma’s waarvoor nog geen keuze gemaakt is;
- te behalen doelstellingen voor de waterthema’s.

Bij de vergelijking van effecten van de alternatieven moet de aandacht uitgaan naar zowel nieuw beleid als bestaand beleid.

Samenvatting

Een goede en publieksvriendelijke samenvatting, voorzien van overzichtelijk en ‘leesbaar’ kaartmateriaal, is van belang om het MER toegankelijk te maken voor besluitvormers en insprekers.

¹ Voor nadere projectgegevens en bijzonderheden wordt verwezen naar bijlage 1.

² De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in samenhang met de notitie reikwijdte en detailniveau moet worden gelezen.

2. AFSTEMMING WATERBEHEERPLAN EN ANDERE KADERS

2.1 Rol van de plan-m.e.r.-procedure

De verschillende gebiedsprocessen (zie § 2.2) leveren “bottom-up” bouwstenen voor het Waterbeheerplan. Daarnaast wordt de inhoud van het Waterbeheerplan “top-down” bepaald door plannen op Europees, rijks- en provinciaal niveau (zie § 2.3), die deels al zijn vastgesteld en deels nog opgesteld moeten worden. Tenslotte heeft het waterschap haar eigen beleid op tactisch en operationeel niveau. Deze drie invalshoeken vragen een goede afstemming tussen de verschillende plannen en planprocessen. De plan-m.e.r.-procedure kan daarbij naar het oordeel van de Commissie een belangrijke rol spelen.

De plan-m.e.r.-procedure kan daarnaast gebruikt worden om de doelen en opgaven die uit de drie genoemde invalshoeken voortkomen met elkaar te verbinden tot een integrale beheervisie (zie § 3.1).

In het algemeen geldt dat de reikwijdte van een plan-MER niet zonder meer kan worden beperkt tot die onderdelen van het Waterbeheerplan die nieuw zijn ten opzichte van het huidige geldende beleid. Motiveer in het MER voor welke onderwerpen besloten is tot continuering van het huidige beleid dan wel tot een koerswijziging. Breng ook die onderwerpen in beeld waar continuering van het huidige beleid vanuit milieuoogpunt minder voor de hand had gelegen en formuleer daarvoor alternatieven die laten zien wat een koerswijziging voor het milieu zou hebben betekend (zie § 3.2). Dit hoeft niet per definitie te leiden tot een complete koerswijziging in het nu op te stellen plan, maar kan bijvoorbeeld ook aanleiding geven tot uitvoering van nader onderzoek in de planperiode.

2.2 Gebiedsprocessen

Voor de uitwerking van doelen en samenstelling van maatregelpakketten die de basis voor het Waterbeheerplan vormen is gebruik gemaakt van zogenaamde “participatieve gebiedsprocessen”. De gebiedsprocessen hebben betrekking op de volgende sporen (zie ook § 2.3):

- hoogwaterveiligheid (NBW, WB21);
- waterkwantiteit (GGOR);
- waterkwaliteit (KRW);
- ecologie (Natura 2000).

Met het resultaat van deze processen wordt “bottom-up” invulling gegeven aan het Waterbeheerplan en daarmee ook aan de Stroomgebiedbeheerplannen (zie § 2.3.1). Geef in het MER inzicht in de gevolgde gebiedsprocessen, geef aan welke beleidskaders daar actief in zijn meegenomen en tot welke keuzes of keuzemogelijkheden deze processen hebben geleid.

Geef aan in hoeverre in de gebiedsprocessen afstemming heeft plaatsgevonden op het gebiedsoverschrijdend niveau, ten aanzien van eventuele afwenteling van effecten. Geef tevens aan in hoeverre de verschillende gebiedsprocessen tot synergie of conflicten ten aanzien van de maatregelen leiden. Motiveer de keuzes die hierbij gemaakt zijn of worden. Ingeval daar in de gebiedsprocessen nog geen invulling aan is gegeven, biedt het plan-MER daartoe de gelegenheid.

2.3 Gerelateerde wettelijke en beleidskaders

De meest relevante kaders voor de plan-m.e.r.-procedure zijn:

1. Kaderrichtlijn Water (KRW), Decembernota 2006 en de Stroomgebiedbeheerplannen Maas en Rijndelta (ontwerp op te stellen in 2008)³.
2. Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW, 2003) en daaruit voortvloeiende planfiguren.
3. Nota Waterveiligheid in de 21^e eeuw (op te stellen in 2008).
4. Natura 2000 en de daartoe op te stellen beheerplannen.
5. Uitvoeringsprogramma diffuse bronnen waterverontreiniging (2007).
6. Vierde Nota Waterhuishouding, het Kabinetsstandpunt “Anders omgaan met water” en de nieuwe waterplannen op nationaal en provinciaal niveau (allen op te stellen in 2008).
7. Streekplannen en het daaruit volgende gebiedsbeleid.

In de volgende paragrafen geeft de Commissie adviezen over de wijze waarop deze kaders een rol kunnen spelen in de plan-m.e.r.-procedure.

Daarnaast adviseert de Commissie om de resultaten uit de Nationale Droogtestudie in deze plan-m.e.r. mee te nemen als input en randvoorwaarde van buitenaf.

2.3.1 Kaderrichtlijn Water en Stroomgebiedbeheerplannen

Uit de KRW vloeit voort dat in 2009 per stroomgebied een Stroomgebiedbeheerplan moet zijn vastgesteld. Daarin staat aangegeven wat de huidige toestand van de aangewezen oppervlaktewateren (KRW-waterlichamen) is en welke maatregelen worden genomen om de doelen (kwaliteit en kwantiteit) te bereiken. De doelen moeten gehaald zijn in 2015 of, onder voorwaarden en beargumenteerd op een later moment, uiterlijk in 2027. Het waterschap levert voor de Stroomgebiedbeheerplannen Maas en Rijndelta de regionale KRW-uitwerking van doelen en maatregelen in haar beheergebied. Geef in het MER inzicht in de afstemming met het planproces voor deze Stroomgebiedbeheerplannen. Motiveer in het MER de gemaakte keuzes, zodat het Waterbeheerplan voldoet aan de eisen van de KRW⁴. Geef tenslotte duidelijk de doorwerking naar de vergunningpraktijk aan.

In de zogenaamde “ex-ante evaluatie KRW” (voorheen de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse) worden de effecten van de - voorlopige - gezamenlijke maatregelenpakketten van regionale overheden en rijk (ministeries VROM, LNV en VenW) beoordeeld. Het verdient aanbeveling de resultaten hiervan bij het opstellen van het plan-MER te betrekken, omdat deze bouwstenen kunnen leveren voor de effectverkenning in het MER.

³ Vanuit de KRW wordt hierbij speciale aandacht gevraagd voor ‘beschermde gebieden’. Dat zijn Natura-2000 gebieden, zwemwateren en grond- en oppervlaktewateren met onttrekking ten behoeve van menselijke consumptie.

⁴ Gezien het gebruik en de huidige waterkwaliteit van de waterlichamen in Nederland, zal veelvuldig gebruik moeten worden gemaakt van de uitzonderingsmogelijkheden van artikel 4, derde, vierde en vijfde lid KRW. Dit houdt in dat veel beleidskeuzes goed in zowel het Stroomgebiedbeheerplan als de regionale plannen gemotiveerd moeten worden. Hierbij moet met name worden gedacht aan de motivering van de aanwijzing van sterk veranderde en kunstmatige waterlichamen, het beroep op fasering van doelen in de tijd, en een beroep op het verlagen van doelen. In andere dossiers (Luchtkwaliteitsrichtlijn, Habitatrichtlijn) is gebleken dat met name motiveringseisen en onderzoeksverplichtingen de rechter aanleiding geven tot vernietiging van besluiten en niet zozeer de inhoud van het besluit zelf. De Commissie wijst om die reden op het belang van het opstellen van een Waterbeheerplan dat volledig voldoet aan de eisen van de KRW en waarin de doorwerking naar de vergunningenpraktijk duidelijk wordt aangewezen.

2.3.2 Nationaal Bestuursakkoord Water

Het NBW heeft als doel het in 2015 op orde hebben en vervolgens op orde houden van het watersysteem. Het NBW bevat onder andere taakstellende afspraken ten aanzien van waterveiligheid en wateroverlast. Geef in het MER aan hoe de relevante taakstellingen zijn geïntegreerd in de doelstellingen van het Waterbeheerplan en welke afwegingen zijn gehanteerd ten aanzien van water(bodem)kwaliteit, ecologie, waterkwantiteit en grondwaterbeheer.

2.3.3 Nota Waterveiligheid in de 21e eeuw

In 2008 verschijnt de Nota Waterveiligheid 21e eeuw (WV21). Het nationale beleid inzake hoogwaterbescherming en primaire keringen wordt geactualiseerd op basis van een nieuwe visie op waterveiligheid (preventie met risicobenadering) én aandacht voor rampenbeheersing (overstroming). Vanuit deze gedachte is mede invulling te geven aan het Waterbeheerplan voor Rivierenland. Met het resultaat is vanuit het waterschap mogelijk input te leveren voor de Nota Waterveiligheid in de 21e eeuw.

2.3.4 Natura 2000

Uit de eis ‘gunstige staat van instandhouding’ van Natura 2000-gebieden kunnen vergaande maatregelen voortvloeien ten aanzien van waterkwaliteit of waterbeheer, die van grote invloed kunnen zijn op de omgeving. Dit geldt met name voor gebieden die de status “sense of urgency met betrekking tot watercondities” (verder: “sense of urgency-gebieden”) hebben gekregen.⁵ In de planperiode van het Waterbeheerplan dienen de watercondities in deze gebieden zodanig te verbeteren dat de ecologische vereisten voor soorten en habitattypen vanuit het water op orde zijn gebracht.

Beschrijf in het MER de Natura 2000-gebieden⁶ die van invloed zijn op danwel beïnvloed kunnen worden door het vast te stellen Waterbeheerplan. Besteed specifiek aandacht aan de “sense of urgency-gebieden”⁷. Geef in het MER aan:

- welke watervereisten (grondwater/oppervlaktewater, kwaliteit/kwantiteit) per Natura 2000-gebied van belang zijn om instandhoudings- en/of ontwikkeldoelen te realiseren;
- of binnen de bestaande kaders en reeds genomen besluiten aan de watervereisten voor “sense of urgency-gebieden” voldaan kan worden;
- welke bandbreedte voor oplossingen in het kader van het Waterbeheerplan of uitwerkingen daarvan ontstaat op basis van de watervereisten;
- op welke termijn de waterkwaliteit van de overige relevante Natura 2000-gebieden wordt aangepakt en in hoeverre de bestaande kaders en genomen besluiten hiervoor beperkend zijn.

⁵ Dit wil zeggen dat de instandhoudingsdoelstellingen voor één of meerdere habitats of soorten dermate bedreigd worden dat gevreesd wordt voor het voortbestaan van het habitat of de soort. De aanleiding kan liggen in ontoereikende watercondities (kwaliteit of kwantiteit van zowel grond- als oppervlaktewater). Voor de sense of urgency gebieden dienen vóór 2015 afdoende maatregelen te worden genomen.

⁶ Geef van de Natura 2000-gebieden de namen en begrenzing (op kaart), de kwalificerende soorten en/of habitats, de instandhoudingsdoelstellingen, de staat van instandhouding en de gevoeligheid van de gebieden voor verstoring.

⁷ In het beheergebied van het waterschap komen 2 “sense of urgency-gebieden” voor: de Zouweboezem en de Gelderse Poort (deels). Gezien de relatief geïsoleerde ligging van deze “sense of urgency-gebieden” is de sense of urgency waarschijnlijk lokaal oplosbaar en is de interactie met het overige rivierengebied naar verwachting gering.

2.3.5 Uitvoeringsprogramma diffuse bronnen waterverontreiniging

Met het Uitvoeringsprogramma Diffuse Bronnen Waterverontreiniging (2007) maakt de minister van VROM duidelijk wat Nederland de komende jaren wil gaan doen aan een groot aantal probleemstoffen op het gebied van waterverontreiniging. Het programma laat zien wat nationaal en in Europees kader wordt c.q. dient te worden opgepakt. Geef in het plan-MER aan welke aanpak van diffuse bronnen op regionaal niveau in het Waterbeheerplan wordt gevolgd, wat eventuele keuzes hierin zijn en hoe afstemming heeft plaatsgevonden met het Uitvoeringsprogramma.

2.3.6 Waterplannen op nationaal en provinciaal niveau

In 2008 worden op rijks-, provinciaal en waterschapsniveau alle waterplannen geactualiseerd. Geef in het MER voor de volgende plannen inzicht in de afstemming en de doorvertaling van het beleid voor het Waterbeheerplan:

- Nationaal Waterplan. Dit overkoepelende plan op rijksniveau wordt opgesteld als opvolger van de 4^e nota Waterhuishouding (ontwerp in 2008).
- Provinciale Waterhuishoudingsplannen Noord-Brabant⁸, Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht. De waterhuishoudingsplannen zijn deels kaderstellend voor het Waterbeheerplan. Andersom kan de inhoud van het Waterbeheerplan van invloed zijn op doelstellingen in de waterhuishoudingsplannen.
- Beheerplan Rijkswateren. Evenals voor de regionale wateren zal voor de rijkswateren in 2008 een nieuw beheerplan worden vastgesteld. Gezien de sterke interactie met de grote rivieren is afstemming met dit beheerplan specifiek van belang.

2.3.7 Streekplannen, Structuurvisies en gebiedsbeleid

In de provincies waarmee het beheergebied van het waterschap overlapt, wordt via streekplannen en/of structuurvisies invulling gegeven aan het gebiedsgerichte beleid. Inventariseer in hoeverre ontwikkelingen en trends die in het kader hiervan zijn geïdentificeerd doorwerken in het Waterbeheerplan.

2.4 Procedure en te nemen (vervolg)besluiten

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan het planproces voor het Waterbeheerplan en heeft – zoals eerder genoemd – relatie met andere planprocessen. Geef in het plan-MER aan tot welke vervolgpcedures en vervolgbesluiten de vaststelling van het Waterbeheerplan zal of kan leiden. Geef daarbij aan wie de initiatiefnemers zijn en welke instantie het bevoegd gezag is. Geef indien nodig aan bij welke vervolgpcedures of -besluiten afstemming nodig is met overheden buiten het plangebied.

⁸ Voor de vaststelling van het nieuwe Waterhuishoudingsplan voor de provincie Noord-Brabant en de Waterbeheerplannen van de Waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Brabantse Delta wordt momenteel de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De Commissie heeft op 22 februari 2008 een advies uitgebracht over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER (rapportnummer 2041-34).

3. VISIEVORMING EN ALTERNATIEVENONTWIKKELING

3.1 Integrale visie waterbeheer

Voor verschillende sporen is via gebiedsprocessen een maatregelpakket samengesteld (zie § 2.2). Deze sporen zijn tot dusver niet expliciet op elkaar betrokken. De Commissie adviseert daarom om ten behoeve van het Waterbeheerplan te komen tot een “integrale beheervisie”. Centraal in deze visie staat **hoe** de verschillende wateropgaven voor Rivierenland op te lossen. De visie moet leiden tot een keuze voor maatregelen. In de visie zou ook tot uiting moeten komen waarom voor het ene thema de al ingeslagen beleidskoers wordt aangehouden en voor een ander thema een koerswijziging wordt ingezet. Tenslotte zou de visie de onderzoekopgave voor de komende planperiode moeten vaststellen. De visie komt tot stand op basis van de volgende stappen:

1. integratie van de resultaten van de verschillende gebiedsprocessen (bottom-up);
2. confrontatie van deze resultaten met de in § 2.3 genoemde kaders (top-down), inclusief de eventuele bestending van keuzes in het huidige Waterbeheerplan;
3. analyseren in hoeverre de verschillende doelen/wateropgaven haalbaar zijn en tot welke synergie of spanning de confrontatie van de verschillende processen en kaders leidt;
4. formulering van een integrale beheervisie voor het gehele beheergebied en waar nodig per deelgebied, waarin prioriteiten worden gesteld ten aanzien van de verschillende wateropgaven en die de basis vormt voor het maatregelpakket (en varianten) voor de planperiode.

Omdat in de gebiedsprocessen de afwegingen en keuzes vooral op (deel)gebiedsniveau en in de afzonderlijke sporen zijn gemaakt, biedt een overstijgende beheervisie een kader voor afstemming op een hoger planniveau. Bovendien kunnen met deze visie keuzes en uitgangspunten zoals gehanteerd tijdens de gebiedsprocessen worden geëvalueerd op hun gebiedsoverstijgende interacties en milieueffecten. Door dit inzichtelijk te maken worden besluitvorming en kansen op langere termijn niet geblokkeerd en kunnen randvoorwaarden voor toekomstige maatregelen worden vastgelegd. Andersom kan de visie “bottom-up” leiden tot aanpassing van doelen en daarmee van de kaders voor het Waterbeheerplan (met name in de waterhuishoudingsplannen).

3.2 Alternatievenontwikkeling

In de notitie reikwijdte en detailniveau is aangegeven dat de meeste keuzes voor maatregelen al zijn gemaakt op basis van de gebiedsprocessen. Het vergelijken van alternatieven zal zich daarom beperken tot het zoeken naar een “optimalisatievariant” vanuit milieu- en of kostenooptpunt. De Commissie kan zich vinden in deze lijn, met de kanttekening dat voor deze optimalisatie de aandacht niet alleen uit moet gaan naar nieuw beleid, maar ook naar het bestaande beleid (zie ook § 2.3).

De Commissie adviseert om de optimalisatievariant te ontwikkelen vanuit de volgende invalshoeken:

1. keuzes die vanuit milieuoogpunt beter zijn dan de in de gebiedsprocessen gekozen lijn;
2. openstaande dilemma's in de formulering van maatregelen;
3. te behalen doelstellingen.

Vanuit milieuoogpunt

De gebiedsprocessen leiden tot één van de manieren om de wateropgaven in Rivierenland op te lossen. Op basis van de beheervisie kan worden verkend in hoeverre er vanuit milieuoptiek andere, betere manieren zijn om de opgaven op te lossen. Ook in gevallen waar continuering van huidig beleid vanuit milieugronden minder voor de hand ligt, kan het inzichtelijk zijn om op het bewuste vlak te analyseren wat een koerswijziging voor het milieu zou kunnen betekenen.

Vanuit openstaande dilemma's

Voor bepaalde thema's zijn mogelijk nog geen keuzes gemaakt voor maatregelen, bijvoorbeeld omdat de gebiedsprocessen en/of de verschillende kaders leiden tot conflicterende conclusies. Om voor deze openstaande dilemma's tot oplossingen te komen is het zinvol om in het MER verschillende oplossingsvarianten tegen elkaar af te wegen.

Vanuit te behalen doelstellingen

De verschillende kaders leiden tot doelstellingen voor de waterthema's. Als blijkt dat met het maatregelenpakket zoals dat is voorzien, de doelstellingen in de planperiode niet (allemaal) gehaald kunnen worden, adviseert de Commissie om na te gaan of er alternatieve maatregelen zijn waarmee deze doelen wel gehaald worden. Maak daarbij de prioritering van de verschillende doelen/opgaven helder.

4. THEMA'S EN BEOORDELINGSKADER PLAN-MER

4.1 Algemeen

In het MER moeten het doelbereik en de milieugevolgen van de relevante thema's in kaart worden gebracht. De Commissie steunt de pragmatische keuze van het waterschap om de stand van zaken van eind 2009 als referentie aan te houden.⁹

De Commissie adviseert om rekening te houden met de volgende algemene aandachtspunten:

- Het detailniveau van de beschrijving moet aangepast worden aan het detailniveau van het plan en de concreetheid van de beleidsuitspraak. Met name effecten van maatregelen die niet in latere (m.e.r.-)procedures uitgewerkt zullen worden, moeten in het MER aan de orde komen. Voer de effectbepaling waar mogelijk en relevant kwantitatief uit, met name bij mogelijke optredende effecten op Natura 2000-gebieden in het kader van de eventuele passende beoordeling.
- Voor een goede vergelijking en afweging tussen varianten is het van belang dat deze op hetzelfde abstractieniveau worden beschreven. Als de vergeleken varianten niet hetzelfde uitwerkingsniveau hebben, dient de vergelijking in ieder geval vergezeld te gaan van een heldere toelichting.

⁹ In theorie zou de situatie aan het einde van de planperiode (2015) vergeleken dienen te worden met de situatie waarin het huidige beleid gedurende de planperiode zou worden voortgezet. Omdat echter veel nieuw beleid reeds is ingezet en daarmee min of meer een continuüm vormt met bestaand beleid zou een dergelijke aanpak weinig praktisch zijn.

- Geef een indicatie van de robuustheid en flexibiliteit van de maatregelen en de variant(en). Hiermee worden de keuzemogelijkheden en hun consequenties voor bestuurders en burgers inzichtelijker gemaakt.

4.2 Thema's en beoordelingskader

In de notitie reikwijdte en detailniveau worden de te beschouwen waterthema's en maatregelen alleen in tabelvorm gepresenteerd. Geef in het MER concreet inzicht in de aard en omvang van de maatregelen die in het kader van het Waterbeheerplan beschouwd zullen worden.

In de notitie reikwijdte en detailniveau is een overzicht opgenomen van de beoordelingscriteria en de doelen waaraan de varianten in het MER zullen worden getoetst. De criteria en doelen zijn nog niet nader uitgewerkt. De Commissie adviseert om de toetsingscriteria, inclusief doelbereik, in het MER nader uit te werken en te concretiseren.

Beschrijf de (externe) effecten van de thema's afzonderlijk en in samenhang aan de hand van de nadere uitwerking van het beoordelingskader in tabel 5.1 en 5.2 van de notitie reikwijdte en detailniveau. Geef daarbij ook aandacht aan onderlinge interacties en afwentelingen tussen verschillende thema's, doelen en ruimtelijke systemen (bijvoorbeeld boven- en benedenstrooms, grensoverschrijdend). Mogelijk is dit aspect in de gebiedsprocessen onderbelicht gebleven. Geef tenslotte aan hoe omgegaan wordt met de in de notitie reikwijdte en detailniveau genoemde 'secundaire' beoordeling van de niet plan-m.e.r.-plichtige activiteiten.

Verder heeft de Commissie nog enkele aandachtspunten:

- Interactie met rivieren. Rivieren spelen een belangrijke rol in het beheergebied van het waterschap. Dit geldt zowel voor de situatie van wateroverlast (als geen afvoer vanuit polders naar de rivieren mogelijk is) als voor de situatie van watertekort (als geen water beschikbaar is voor diverse doeleinden). Breng in het MER de interacties met de rivieren in beeld op het schaalniveau van het beheergebied van het waterschap. De Commissie adviseert de interactie met de rivieren als extra beoordelingscriterium op te nemen.
- Watertekort. In de huidige situatie zijn er volgens mondelinge informatie van het waterschap weinig problemen met watertekort in het plangebied. In de toekomst kan dit veranderen, mede onder invloed van landelijke ontwikkelingen op grond van de Droogtestudie Nederland. Geef in het MER aan hoe op deze mogelijke situatie geanticipeerd wordt.

4.3 Toetsing Natura 2000-gebieden

De Commissie adviseert om voor alle Natura 2000-gebieden te inventariseren of maatregelen of activiteiten uit het Waterbeheerplan negatieve gevolgen kunnen hebben voor deze beschermde gebieden.¹⁰

1. Als significante effecten kunnen worden uitgesloten, onderbouw dit dan in het MER.

¹⁰ De resultaten van deze toetsing zijn mogelijk direct te beschouwen als een rapportage van het doorlopen van de oriëntatiefase bij een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet. Vervolgens kunnen deze resultaten dan ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bevoegd gezag (provincie of Ministerie van LNV).

2. Verken mogelijke synergie en knelpunten tussen de Natura 2000-doelen en de andere sporen (veiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit).
3. Geef in het MER aan welke aandachtspunten dit oplevert voor de op te stellen beheerplannen voor Natura 2000-gebieden.

Als negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden als gevolg van activiteiten waarvoor het Waterbeheerplan het kader vormt niet kunnen worden uitgesloten, zal een passende beoordeling opgesteld moeten worden. Dit geldt ook voor voortzetting van bestaand beleid dat in het kader van het Waterbeheerplan opnieuw wordt vastgesteld. Met name voor “sense of urgency gebieden” moet worden nagegaan of voldaan kan worden aan de watervereisten voor deze gebieden binnen de daarvoor gestelde termijn (2015).

Indien een passende beoordeling aan de orde is dient deze te worden opgenomen in het MER. Bij de beoordeling of er significante gevolgen zijn moeten ook cumulatieve gevolgen tengevolge van andere activiteiten worden betrokken, waaronder bestaand gebruik. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan dient de zogenaamde ADC-toets¹¹ doorlopen te worden. Dit geldt ook voor de gevallen waarin blijkt dat niet binnen de gestelde termijn aan de watervereisten voor “sense of urgency gebieden” kan worden voldaan.

5. OVERIGE ADVIEZEN VOOR HET MER

Gebruik het plan-MER om de kennis en inzichten die in de voorgaande fasen (met name de gebiedsprocessen) zijn verzameld inzichtelijk samen te vatten.

Het verdient aanbeveling om de hoofdtekst van het MER beknopt en overzichtelijk te houden en onderbouwingen in bijlagen op te nemen. Daarnaast is het belangrijk om een zelfstandig leesbare publieksvriendelijke samenvatting te maken waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden en de afweging hiervan helder worden gepresenteerd. Maak hierbij gebruik van een duidelijke overzichtstabel en recent, goed leesbaar kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem tenminste één kaart op met daarop alle gebruikte topografische aanduidingen.

Het MER moet duidelijk maken welke leemten in kennis er zijn ten aanzien van milieu-informatie en welke consequenties deze hebben voor het besluit.

¹¹ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Dagelijks Bestuur van het Waterschap Rivierenland

Bevoegd gezag: Algemeen Bestuur van het Waterschap Rivierenland

Besluit: Vaststelling Waterbeheerplan 2010-2015

Activiteit: Het Waterschap Rivierenland stelt een nieuw waterbeheerplan op voor de periode 2010-2015. Het waterbeheerplan vormt het kader voor maatregelen of activiteiten op het gebied van watersystemen, waterkeringen en de waterketen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 8 februari 2008

aanvraag advies over reikwijdte en detailniveau: 7 februari 2008

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 17 maart 2008

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het plan-MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de notitie reikwijdte en detailniveau als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.J. Bakker (gedeelte van de fase reikwijdte en detailniveau)

dr.ir. G. Blom (voorzitter)

drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)

ir. R.F. de Vries

ir. Th.G.J. Witjes

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Waterbeheerplan 2010-2015 Waterschap Rivierenland

Het Waterschap Rivierenland heeft het voornemen om een nieuw Waterbeheerplan vast te stellen, waarin het waterbeheer voor de periode 2010-2015 wordt bepaald. Het Waterbeheerplan vormt het kader voor activiteiten en/of maatregelen ten aanzien van de onderwerpen waterkering, watersysteem en waterketen. Omdat voor het Waterbeheerplan, vanwege gevolgen voor Natura 2000-gebieden, mogelijk een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet nodig is, wordt voor de vaststelling van het plan de procedure van de milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) gevolgd.

ISBN: 978-90-421-2347-2